

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
Український центр наукової медичної інформації
та патентно-ліцензійної роботи
(Укрмедпатентінформ)

ІНФОРМАЦІЙНИЙ ЛИСТ

ПРО НОВОВВЕДЕННЯ В СФЕРІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я

№ 38 - 2021

Випуск з проблеми

«Громадське здоров'я»

Підстава: витяг ЕПК

«Гігієна навколишнього

середовища»

Протокол № 1 від 26.01.21 р.

НАПРЯМ ВПРОВАДЖЕН
ГРОМАДСЬКЕ ЗДОРОВ'Я

**АВТОМАТИЗОВАНА ЕКСПРЕС-ОЦІНКА ФІЗИЧНОГО РОЗВИТКУ
ДІТЕЙ ТА ПІДЛІТКІВ**

УСТАНОВИ-РОЗРОБНИКИ:

ДЕРЖАВНА УСТАНОВА
«ІНСТИТУТ ГРОМАДСЬКОГО ЗДОРОВ'Я
ім. О. М. МАРЗЄВА НАМН УКРАЇНИ»

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені В.Н. КАРАЗІНА

УКРМЕДПАТЕНТИНФОРМ
МОЗ УКРАЇНИ

м. Київ

А В Т О Р И:

д-р мед. наук ПЛАТОНОВА А.Г.,
канд. мед. наук СОТНІКОВА-
МЕЛЕШКІНА Ж.В.,
ОСТРОПОЛЕЦЬ С.В.

Суть впровадження: автоматизована експрес-оцінка фізичного розвитку дітей та підлітків з метою реалізації нормативно-правового акту – Наказу МОЗ України «Про затвердження Критеріїв оцінки фізичного розвитку дітей шкільного віку» на робочому місці медичного персоналу.

Пропонується для впровадження в роботу кафедр вищих навчальних закладів, центрів громадського здоров'я, медичних працівників шкільних дитячих закладів, фахівців з гігієни, сімейних лікарів.

Автоматизована експрес-оцінка фізичного розвитку дітей та підлітків пропонується для впровадження в роботу медичного персоналу навчальних, оздоровчих та лікувально-профілактичних закладів, педіатрів та сімейних лікарів, працівників науково-дослідницьких установ, фахівців з гігієни дітей і підлітків для спрощення комплексної оцінки стану здоров'я за соматометричними показниками з метою своєчасного встановлення відхилень у процесах зросту та розвитку. Може використовуватись для індивідуальної, групової (на рівні навчальної групи), регіональної (на рівні населеного міста чи області) та популяційної оцінки фізичного розвитку.

Статеві-вікові шкали регресії є одним із найточніших методів оцінки фізичного розвитку, які базуються на визначенні довжини і маси тіла та окружності грудної клітки, а також їх співвідношенні у кожній віковій та статевій групі. Цей метод дозволяє визначити відповідність антропометричних показників нормативу, який розрахований за результатами популяційних досліджень дітей та підлітків різних регіонів України, а також встановити гармонійність фізичного розвитку, що обмежується σR .

На практиці процедура оцінки фізичного розвитку обмежується покроковим співставленням довжини і маси тіла з відповідними таблицями, а гармонійність визначається за суб'єктивною оцінкою медичного

персоналу. За протоколами надання медичної допомоги дітям за спеціальністю "Дитяча ендокринологія" фізичний розвиток визначається за показниками зросту та індексу маси тіла (ІМТ) відповідно до перцентильних таблиць ВООЗ, що не адаптовані в нашій країні і включають 4 критерії: дефіцит маси тіла (до 5-ї перцентилі), нормальну масу тіла (з 5-ї до 85-ї перцентилі включно), ризик ожиріння (від 85-ї до 95 перцентилі включно) та ожиріння (понад 95-ї перцентилі).

Запропонований метод автоматизованої експрес-оцінки повністю адаптований до національних нормативів, які викладені у Наказі МОЗ України за № 802 від 13.09.2013 р. «Про затвердження Критеріїв оцінки фізичного розвитку дітей шкільного віку», та не вимагає спеціальної підготовки дослідника, вирізняється простотою використання, полегшує заповнення медичної документації, у тому числі її електронний обіг. Опрацювання даних відбувається за допомогою програми Microsoft Excel у версії не нижче 2010 р. У спеціальний файл вносяться паспортні дані дитини у відповідні стовпчики по рядках окремо для кожної дитини або дослідження: персональний код респондента, прізвище, ім'я та по-батькові, стать, кодування навчальної групи, дата народження, дата дослідження, вік (визначається автоматично), а також результати антропометричних замірів – довжина тіла, маса тіла, окружність грудної клітки.

Автоматичне визначення віку дитини передбачає віднесення його до відповідного віку наступного діапазону: від досягнення на момент обстеження попереднього року життя та 6 місяців до такого ж року життя, 5 місяців та 29 днів.

Наприклад: до вікової групи 10 років відносяться діти від 9 років 6 місяців до 10 років 5 місяців та 29 днів.

Після введення цих даних у відповідній клітинці «оцінка фізичного розвитку» з'являється характеристика, що включає 3 аспекти:

- оцінку зросту (від низького до високого);
- оцінку маси тіла (від виснаження до ожиріння);
- оцінку гармонійності фізичного розвитку (від гармонійного до дисгармонійного).

Комп'ютерна програма реалізована у вигляді макросу Excel і вимагає для роботи розгорнутого середовища Microsoft Excel. Програма опрацьовує персональну інформацію дітей та підлітків у закодованому вигляді та надає можливість подальшого її доповнення та розширення.

Запропоновану автоматизовану експрес-оцінку фізичного розвитку дітей та підлітків можна використовувати незалежно від виду їх діяльності, місця та умов проживання та навчання.

Запропонована методика не потребує додаткового обладнання.

За додатковою інформацією з даної проблеми звертатися до авторів листа: Платонова А.Г., Сотнікова-Мелешкіна Ж.В., Острополець С.В. (02094, м. Київ, вул. Попудренка, 50, ДУ «Інститут громадського здоров'я ім. О.М. Марзєєва НАМН України», тел. (044) 292-14-05, e-mail: gigdet_igme@ukr.net).